

Besluit

Ontgrondingenwet

Waterschap Rivierenland
T.a.v. mevrouw H. Nonnekens
De Blomboogerd 1
4003 BX TIEL

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Onderwerp

Vergunning voor de ontgroning
Herwijdense Bovenwaard.

Inlichtingen bij

H. van Osch
026 359 9999
post@gelderland.nl

Blad

1 van 26

Aanvrager

Waterschap Rivierenland.

Kenmerk

E-mail d.d. 10 maart 2020.

Kadastrale gegevens

Gemeente West Betuwe, kadastraal bekend gemeente Herwijnen, sectie U, perceelnummers 800, 801, 870, 1028, 1097, 1116, 1118 t/m 1120, 1223 en 1542 (ten behoeve van de ontgraving) en sectie U, perceelnummers 411, 802, 869, 1016, 1060, 1115, 1221, 1326, 1328 en 1329 (ten behoeve van de inrichting).

Beste mevrouw Nonnekens,

Hierbij ontvangt u het definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

Uw aanvraag

Per e-mail van 10 maart 2020 hebben wij van u een aanvraag om een vergunning ingevolge de Ontgrondingenwet ontvangen voor ontgrondingswerkzaamheden ten behoeve van het realiseren van een nevengeul inclusief inrichting in de Herwijdense Bovenwaard in de gemeente West Betuwe.

De Waaldijk tussen Gorinchem en Waardenburg voldoet niet aan de wettelijke normen voor hoogwaterveiligheid: de dijk is te laag en heeft onvoldoende stabiliteit. De beheerder van de waterkering, waterschap Rivierenland, heeft daarom van het nationale Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) de opdracht gekregen om de dijk te versterken. Deze versterkingsopgave moet in 2026 zijn uitgevoerd. Waterschap Rivierenland stelt ten behoeve van dijkversterking Gorinchem - Waardenburg (hierna GoWa) een Projectplan Waterwet op. Gevolg van de dijkversterking is dat er rivier- en natuurcompensatie benodigd is om de effecten die de versterking op deze waarden heeft, te neutraliseren. Om dit te realiseren vinden onder andere

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

2 van 26

ontgrondingswerkzaamheden plaats en is een ontgrondingsvergunning noodzakelijk. Deze wordt thans door Waterschap Rivierenland aangevraagd.

Voor de werkzaamheden die betrekking hebben op de dijk zelf en de zogenaamde 'voorlandverbeteringen' geldt een vrijstelling van de vergunningplicht op grond van onze Omgevingsverordening.

Deze aanvraag om een ontgrondingsvergunning ziet dan ook alleen toe op het graven van een nevengeul en de inrichting van de Herwijnsche Bovenwaard als onderdeel van het voornoemde dijkversterkingsproject. Waterschap Rivierenland is verantwoordelijk voor het versterken van de dijk en voor het nemen van de compenserende maatregelen die daarvoor nodig zijn. De Herwijnsche Bovenwaard levert een deel van de natuurcompensatie voor de dijkversterking. Het noordelijke deel van de Herwijnsche Bovenwaard wordt heringericht ten behoeve van de Kader Richtlijn Water en voor natuurcompensatie voor de dijkversterking (Natuurnetwerk Nederland en beschermde soorten). De herinrichting behelst onder meer het graven van een geul en is meegenomen in het Projectplan Waterwet voor de dijkversterking Gorinchem - Waardenburg, vanwege de relatie met de dijkversterking. Voor de herinrichting is een inrichtingsplan opgesteld welke onderdeel is van de aanvraag.

Het totale plangebied voor de ontgroning en het in te richten gebied bedraagt circa 13 hectare (ha). Hiervan wordt circa 3,5 ha ontgraven tot een maximale diepte van 3,50 meter beneden het huidige maaiveld (m-mv.). Bij de ontgroning komt in totaal 38.064 m³ specie vrij, onderverdeeld in 28.064 m³ grond en 10.000 m³ niet toepasbare grond. De vrijkomende specie wordt grotendeels in de dijkversterkingswerken toegepast. De niet toepasbare grond zal worden afgevoerd.

Besluit

Wij verlenen u deze vergunning.

Gedeputeerde Staten van Gelderland besluiten:

- Gezien uw verzoek d.d. 10 maart 2020;
- Gelet op artikel 8, lid 2 van de Ontgrondingenwet en artikel 3.55 van de Omgevingsverordening Gelderland;
- Gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning.

aan Waterschap Rivierenland, De Blomboogerd 1, 4003 BX te Tiel vergunning te verlenen voor het ontgronden van de percelen kadastraal bekend gemeente Herwijnen, sectie U, perceelnummers 800, 801, 870, 1028, 1097, 1116, 1118 t/m 1120, 1123 en 1542 (ontgroning) en sectie U, perceelnummers 411, 802, 869, 1016, 1060, 1115, 1221, 1326, 1328 en 1329 (inrichting) zoals weergegeven op de bij de aanvraag gevoegde overzichtskaart "Vergunning ontgroning Herwijnsche Bovenwaard", versie ontwerp: OPPWW, v2.0 met datum: 4-5-2020.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

3 van 26

U ontvangt nu het definitieve besluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als het definitieve besluit onherroepelijk is.

Dit besluit met het projectplan Waterwet, andere besluiten en alle bijbehorende stukken wordt voor belanghebbenden ter inzage gelegd. Deze stukken zijn beschikbaar via de website: <https://terinzage.gralliantie.nl>. Op het Alliantiekantoor aan de Waaldijk 91 in Vuren wordt ook de mogelijkheid geboden om de stukken op een computer in te zien.

In hoofdstuk 3 (Procedure) van de bijlage van deze vergunning wordt ingegaan op de MER, de coördinatie, de gezamenlijke voorbereiding, de ontwerpbesluiten, het instellen van beroep en voorlopige voorziening en de Crisis en herstelwet die van toepassing is.

Voor de volledige beschrijving van de beroepsmogelijkheden verwijzen wij u graag naar de openbare publicatie. Deze is te vinden in de Staatscourant, Provinciaal Blad, de plaatselijke gemeentebladen en op www.overheid.nl.

De bijlage(n) zijn onderdeel van dit besluit

De bijlage bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van dit besluit beschreven in de bijlage. Neem de bijlage(n) goed door. Hiermee kunt u problemen tijdens de uitvoering voorkomen.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

4 van 26

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Martin Kaal
Teammanager Vergunningverlening

Bijlage(n):

Voorschriften en belangenafweging

Tekeningen:

- Ontwerp geul Herwijdense Waard, v2.0 tweede uitgave, blad 1 van 1 met datum 26-02-2020 en tekeningnummer GO-WA-TEK-24252, doc.nr. 03219251;
- Inrichtingstekening "Herwijdense Bovenwaard", kaart behorende bij de MER GoWa, GO-WA-RAP-23988, d.d. 27 maart 2020, doc.nr. 03234405.

Bijlage 1

1 Voorschriften

Aan deze vergunning voor het ontgronden van de genoemde percelen zijn voorschriften verbonden.

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

- 1.1 oplevering
- 1.2 geldigheidsduur
- 1.3 verplichtingen voor de start
- 1.4 uitvoering
- 1.5 opgave delfstoffen

1.1 Oplevering

1.1.1 *Volg de richtlijnen*

Voer de ontgroning uit en richt deze in volgens de aan dit besluit toegevoegde en daarvan deel uitmakende ontwerp- en inrichtingstekeningen:

- “Ontwerp geul Herwijnsense Waard”, tweede uitgave v2.0, blad 1 van 1 met datum 26-02-2020 en tekeningnummer GO-WA-TEK-24252 (doc.nr. 03219251);
- Inrichtingstekening “Herwijnsense Bovenwaard”, kaart behorende bij de MER GoWa, GO-WA-RAP-23988, d.d. 27 maart 2020 (doc.nr. 03234405), voor zover deze betrekking hebben op “Ingrepen riviercompensatie, KRW en natuurcompensatie” en “Ingrepen recreatie”.

Er mag geen ontgroning plaatsvinden buiten de insteek en beneden het vlak van de taluds en de bodemlijnen zoals aangegeven op voornoemde tekeningen.

1.1.2 *Revisietekening*

Binnen drie maanden na het afronden van de ontgrondingswerkzaamheden moet een revisietekening(en) bij ons worden ingediend. Geef in deze tekening de eindsituatie aan ten opzichte van de vergunningstekening. De revisietekening dient te bestaan uit:

- de actuele ingemeten situatie van het maaiveld, boven en onder insteek talud en;
- de bodem hoogten ten opzichte van NAP.

Projecteer de revisietekening op de bij dit besluit toegevoegde tekening. Geef eventuele wijzigingen ten opzichte van de vergunde situatie duidelijk aan.

1.1.3 *Voortijdig beëindigen*

Indien u de ontgroning tussentijds beëindigt, wordt dit zo spoedig mogelijk aan ons gemeld. Bij tussentijdse beëindiging van de ontgroning moet deze worden afgewerkt volgens door ons nader te stellen eisen en voorschriften.

1.2 Geldigheidsduur

1.2.1

Deze vergunning is geldig tot het moment waarop door ons schriftelijk is verklaard dat de ontgrondings- en de daarmee gepaard gaande herinrichtings- en/of aanpassingsactiviteiten zijn uitgevoerd in overeenstemming met de voorschriften van deze vergunning.

1.2.2

Alle door deze vergunning mogelijk gemaakte ontgrondingsactiviteiten moeten volgens de in dit besluit gestelde voorwaarden zijn afgerond binnen 5 jaar na aanvang van de ontgrondingswerkzaamheden; aan de voorgeschreven herinrichtings- en aanpassingsverplichtingen moet tevens uiterlijk binnen 5 jaar na aanvang van de ontgrondingswerkzaamheden zijn voldaan.

1.2.3

Wij kunnen de in voorschrift 1.2.2 genoemde termijn, volgens de daarvoor wettelijk voorgeschreven procedure, wijzigen. Een zodanige wijziging dient ten minste één jaar vóór het verstrijken van deze termijn te worden aangevraagd. Het wijzigingsverzoek dient voldoende gemotiveerd te zijn.

1.2.4

Na de in voorschrift 1.2.2 genoemde termijn mogen geen activiteiten worden verricht, tenzij een onherroepelijk beslissing op het wijzigingsverzoek is genomen.

1.2.5

Deze vergunning vervalt indien niet binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden, gebruik is gemaakt van deze vergunning.

1.2.6

Tot een half jaar voor het einde van de in het vorige lid (1.2.5) bedoelde datum kan een gemotiveerd verzoek tot wijziging van deze termijn worden ingediend.

1.3 Verplichtingen voor de start

Hieronder staan voorschriften waaraan u moet voldoen. U mag pas starten met de ontgroning wanneer alle gevraagde stukken zijn ontvangen en de vereiste instemmingen door ons zijn verleend.

1.3.1 *Tijdig melden*

Meld de start van de ontgroning minimaal twee weken van tevoren. Gebruik hiervoor het formulier “Melding start en eind ontgrondingen” via onze website.

1.3.2 *Digitale bestanden*

Stuur ons voor de start van de werkzaamheden een digitaal bestand in XML van de vergunningstekening(en) zoals genoemd in voorschrift 1.1.1. U mag pas starten nadat wij met de aangeleverde digitale tekening(en) hebben ingestemd.

1.3.3 *Betrouwbare plaatsbepaling*

Indien geen gebruik wordt gemaakt van GPS-apparatuur voor plaatsbepalingen bent u verplicht om de insteek van de ontgroning in het terrein met deugdelijke palen uit te zetten. Deze palen moeten tijdens de ontgroning op de juiste plaats blijven staan. Zorg dat er een uitzet-tekening op het werk aanwezig is.

1.3.4 *Werkplan opstellen*

U bent verplicht om een werkplan op te stellen. Geef in dit werkplan aan op welke manier u de ontgrondingswerkzaamheden uitvoert (ontgraving, opslag- en inrichting). Het werkplan moet daarnaast in ieder geval bevatten:

- de manier waarop u werkzaamheden uitvoert, inclusief de volgorde en de duur;
- een overzicht van alle werkzaamheden middels een grondstromenplan met een specificatie van de hoeveelheden (te) ontgraven specie en waarin de vrijkomende deelpartijen, hoeveelheden (tussen- en) eindbestemming worden aangegeven, waarbij wordt aangetoond dat conform voorschrift 1.4.3 wordt gewerkt. Wijzigingen met betrekking tot het grondstromenplan dienen direct aan ons te worden gemeld;
- de ligging/situering, omvang en hoogte en de duur van instandhouding van de eventueel aan te leggen depots voor afvoer van specie en de voorzieningen voor specietransport;
- overzicht van het in te zetten (win) materieel waarmee en de manier waarop de diverse werkzaamheden worden uitgevoerd;
- de manier waarop de taluds worden gemaakt en afgewerkt;
- de wijze waarop de archeologische aspecten volgens voorschrift 1.3.6 en 1.3.7 in het werk worden uitgevoerd;
- de wijze waarop de nodige voorzieningen worden getroffen om de terreinen van derden steeds goed bereikbaar te houden;
- de termijn waarop de werkzaamheden zijn afgerond;
- contactgegevens van de uitvoerder.

Stuur dit werkplan aan ons ter beoordeling. U mag pas beginnen met de ontgroning nadat wij met uw werkplan hebben ingestemd. Voer de werken vervolgens uit volgens dit werkplan. Het werkplan moet jaarlijks vóór 1 december in overleg met onze toezichthouder worden geactualiseerd en voor instemming aan ons worden voorgelegd.

1.3.5 *Overeenstemming eigenaren*

Van deze vergunning mag pas gebruik worden gemaakt indien én nadat vergunninghouder overeenstemming heeft bereikt met de eigenaar van het perceel over de uitvoering van de ontgroning en inrichting op dit betreffende perceel. De instemmingen moeten voorafgaand aan de start aan ons worden toegestuurd.

Archeologie en cultuurhistorie

1.3.6

Met de ontgroning volgens dit besluit mag niet worden begonnen voordat een Werkprotocol Archeologische Vondsten is opgesteld. Dit Werkprotocol moet ter goedkeuring aan onze provinciaal archeoloog worden voorgelegd en deze goedkeuring moet zijn verleend. Er moet volgens het goedgekeurde Werkprotocol worden gewerkt. De goedkeuring moet bij het werkplan worden aangeleverd. Indien dit een gewijzigde werkwijze met zich meebrengt moet deze werkwijze in het werkplan zijn opgenomen.

1.3.7

U bent verplicht om tijdens de ontgrondingswerkzaamheden te zorgen voor archeologische begeleiding. Met de ontgroning volgens dit besluit mag niet worden begonnen voordat voor het ontgraven van de strang een Programma van Eisen (PvE) is opgesteld voor een Archeologische Begeleiding. Het PvE moet ter goedkeuring aan onze provinciaal archeoloog worden voorgelegd en deze goedkeuring moet zijn verleend. De begeleiding moet volgens het goedgekeurde PvE plaatsvinden. De goedkeuring moet bij het werkplan worden aangeleverd. Indien dit een gewijzigde werkwijze met zich meebrengt moet deze werkwijze in het werkplan zijn opgenomen.

1.3.8

De archeologische verplichtingen die voortkomen uit het door onze provinciaal archeoloog goedgekeurde Werkprotocol Archeologische Vondsten en Programma van Eisen omvatten naast het eventuele veldwerk, de uitwerking en rapportage en de uiteindelijke deponering van vondsten en documentatie in het Provinciaal Depot Bodemvondsten.

1.3.9 *Afrastering*

Plaats een deugdelijke afrastering voordat u met de ontgroning begint. Sluit het terrein af als er geen werkzaamheden zijn.

1.4 Uitvoering

1.4.1 *Specie*

Het is verboden om voor de afwerking van de ontgroning specie van elders aan te voeren.

1.4.2 *Orde op het terrein*

Zorg dat het ontgrondingsterrein ordelijk blijft.

1.4.3 *Speciebestemming*

De ontgroning mag uitsluitend dienen voor het realiseren van een nevengeul voor het dijkverstekingsproject Gorinchem-Waardenburg. Het vrijkomend materiaal wat voldoet aan de toepassingseisen mag enkel in dit project worden toegepast. Dit moet middels een grondstromenplan in het werkplan worden aangetoond.

1.4.4 *Natuur-technische principes*

Voer de inrichtingswerkzaamheden uit volgens natuur-technische principes. Dit betekent het volgende:

- niet profileren en egaliseren;
- ontgraven delen van het terrein na de laatste ontgrondingsslag niet meer berijden; spoorvorming voorkomen, gebruik zo nodig rijplaten.

1.4.5 *Ontgraven in den natte*

Indien de ontgrondingswerkzaamheden met een hydraulische kraan, dan wel graafwerktuig, in den natte worden uitgevoerd, moet deze met GPS-apparatuur zijn uitgerust.

1.4.6 *Afwerken en inrichten*

Zorg dat de afwerking en de inrichting van de te ontgraven geul en de directe omgeving daarvan direct aansluitend aan de ontgrondingswerkzaamheden plaatsvinden.

1.4.7 *Bereikbaarheid*

Tref de nodige voorzieningen om de terreinen van derden steeds goed bereikbaar te houden.

1.5 *Opgave delfstoffen*

Stuur ons elk jaar vóór 1 maart een schriftelijke opgave van:

- de hoeveelheden oppervlakedelfstoffen die in het voorafgaande kalenderjaar zijn gewonnen en afgezet (vast in m³); Daarbij onderscheid maken in (ophoog)zand, grond en klei. Geef ook de bestemming aan van de afgevoerde specie.;
- de hoeveelheden oppervlakedelfstoffen die u nog gaat winnen (vast in m³, peildatum 1 januari).

Geef binnen één maand na de definitieve beëindiging van de ontgrondingswerkzaamheden op hoeveel oppervlakedelfstoffen in dat jaar zijn gewonnen en afgezet.

2 Onderdelen van de aanvraag

De aanvraag voor de ontgrondingsvergunning bestaat uit:

- Aanvraagformulier ontgrondingsvergunning, ondertekend d.d. 5 maart 2020, doc.nr. 03234976;
- Achtergrondrapportage archeologie, Effectbeoordeling archeologie Definitief Ontwerp dijkversterking Gorinchem - Waardenburg, Vestigia, rapportnummer V1873, projectnummer V19-3908, definitief, 27 maart 2020, doc.nr. 03229719;
- Achtergrondrapport rivierkunde; kenmerk Go-Wa-RAP-23795, versie 4.0, d.d. 23-04-2020, GraafReinaldalliantie, doc.nr. 03257061;
- Achtergrondrapport (grond)water, Achtergrondrapport (grond-) water dijkversterking GoWa, kenmerk GO-WA-RAP-23869, GraafReinaldalliantie, revisienummer 4.0, d.d. 04-09-2020, doc.nr. 03369938 (gewijzigd en 26-11-2020 toegevoegd, aanpassingen conform paragraaf 3.2.1 Nota van Antwoord (NvA));
- Addendum, Memo Addendum Ontgrondingsvergunningaanvraag Herwijdense Bovenwaard, GraafReinaldalliantie, datum 27 maart 2020, kenmerk Go-Wa-MEM-24514, doc.nr. 03233197;
- Beheer en onderhoudsplan Herwijnen, t.b.v. Projectplan Waterwet, kenmerk GO-WA-RAP-23798, GraafReinaldalliantie, revisienummer 4.0, d.d. 21-08-2020, doc.nr. 03369939 (gewijzigd en 26-11-2020 toegevoegd, aanpassingen conform paragraaf 3.2.8 NvA);
- BPRW-toets Dijkversterking GoWa en herinrichting uiterwaarden, GraafReinaldalliantie, Go-Wa-Rap-23889, versie 4.0, d.d. 23-04-2020, doc.nr. 03257059;
- Ontgrondingstekening, Ontwerp geul Herwijdense Waard, Dijkversterking Gorinchem-Waardenburg, ontwerp geul Herwijdense, tekeningnummer GO-WA-TEK-24252, versie 2.0, datum 26-2-2020; formaat AO, fase planuitwerking; doc.nr. 03219251;
- Inrichtingskaart Herwijdense Bovenwaard, kaart behorende bij MER GoWa, GO-WA-RAP-23988, 27 maart 2020, doc.nr 03234405;
- Memo overzicht stukken bij Ontgrondingsvergunningaanvraag Herwijdense Bovenwaard, Go-WA-MEM- 24566, 3 april 2020, doc.nr 03234361;
- MER Dijkversterking Gorinchem-Waardenburg Milieueffectrapport, GraafReinaldalliantie, GO-WA-RAP-23988, revisienummer 4.0, d.d. 09-10-2020, definitief incl. aanvulling, doc.nr. 03369946 (gewijzigd en 26-11-2020 toegevoegd, aanpassingen conform paragraaf 3.3 NvA);
- GoWa Milieuhygiënisch Waterbodemonderzoek Herwijdense Bovenwaard, Royal HaskoningDHV, ref. BE6864-RHD-COMHWP-RP-RP-001, datum 18 maart 2020, doc.nr. 03229703;
- Overzichtstekening met kadastrale percelen, "Vergunning ontgroning Herwijdense Bovenwaard", versie ontwerp OPPWW V2.0, datum 4-5-2020, schaal 1:10.000, doc.nr. 03248927;
- Passende beoordeling Stikstofeffecten, dijkversterking Gorinchem-Waardenburg, Graaf Reinaldalliantie-Sweco, GO-WA-RAP-23588, d.d. 17-03-2020, doc.nr 03229696;
- Soortenmanagementplan deel I; Soortenmanagementplan dijkversterking Gorinchem-Waardenburg, Deel 1: Bureaustudie en veldonderzoek in het kader van de Wet

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

11 van 26

natuurbescherming, Bureau Waardenburg, Rapportnummer 19-279a, projectnummer 16-625, d.d. 18 februari 2020, doc. nr. 03219046;

- Soortenmanagementplan deel II, Soortenmanagementplan dijkversterking Gorinchem-Waardenburg, Deel 2: Versterking van natuur en landschap langs de Waal, Bureau Waardenburg, Rapportnummer 19-279b, projectnummer 16-225, d.d. 18 februari 2020, doc. nr. 03219053;
- Projectplan Waterwet, Dijkversterking Gorinchem Waardenburg, GO-WA-RAP-22329, d.d. 09-10-2020, revisienummer 4, Definitief, GraafReinaldalliantie, doc.nr. 03369960 (gewijzigd en 26-11-2020 toegevoegd, vervangen door Projectplan Waterwet);
- Grondverwervingsplan met bijlagen Dijkversterking Gorinchem – Waardenburg (Projectplan Waterwet) met kenmerk GO-WA-RAP-24487, revisienummer 2.1, datum 05-10-2020, doc.nr. 03369957 (gewijzigd en 26-11-2020 toegevoegd, aangepast obv aanpassing van het ontwerp);
- Dijkversterking Gorinchem - Waardenburg, Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport, Commissie voor de milieueffectrapportage, 30 april 2020, projectnummer 3277, doc.nr. 03257474;
- Nota van Antwoord zienswijzen dijkversterking Gorinchem - Waardenburg, kenmerk document GO-Wa-RAP-25127, revisienummer 1.0, d.d. 09-10-2020, definitief, Graaf Reinaldalliantie, doc.nr. 03369959 (26-11-2020 toegevoegd, samenvatting en beantwoording ingebrachte zienswijzen).

3 Procedure

Op grond van artikel 3, eerste lid, van de Ontgrondingenwet is het verboden te ontgronden zonder vergunning. Volgens artikel 8, tweede lid, zijn wij bevoegd om over deze aanvraag te beslissen. Voor ontgrondingen in het winterbed van een tot de Rijkswateren behorende rivier is in artikel 8, derde lid, bepaald dat wij deze bevoegdheid uitoefenen in overeenstemming met "Onze minister". Dit betekent dat wij de onderhavige ontgrondingsvergunning pas definitief kunnen verlenen nadat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat daarmee schriftelijk heeft ingestemd.

De Ontgrondingenwet verklaart in artikel 10, eerste lid, afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer van toepassing op de totstandkoming van een vergunning ingevolge de Ontgrondingenwet. Wij hebben de aanvraag aan de betrokken bestuursorganen toegestuurd met het verzoek om ons van advies te voorzien.

Via e-mails van 27 maart, 3 april, 8 april en 4 mei 2020 heeft de aanvrager de vergunningaanvraag aangevuld. Deze aanvullende stukken maken onderdeel uit van de vergunningaanvraag.

Voor de dijkversterking Gorinchem Waardenburg hebben het ontwerp-projectplan Waterwet, de ontwerp-bestemmingsplannen van de gemeenten West Betuwe en Gorinchem, alle benodigde

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

12 van 26

ontwerp - 'hoofdbesluiten' en het projectMER in een gecoördineerde procedure gelijktijdig ter inzage gelegen van 28 mei tot en met 8 juli 2020.

Naar aanleiding van de voornoemde ontwerpplannen en -besluiten zijn zienswijzen ontvangen. Onder paragraaf 5.8 wordt hier nader op ingegaan.

Milieueffectrapportage

Ingevolge de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage dient voor de winning/het vergraven van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem een milieueffectrapportage (MER) te worden opgesteld in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van 25 hectare (ha.) of meer (onderdeel C, categorie 16.1). Tot 25 hectare is de (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht van toepassing (onderdeel D, categorie 16.1).

De dijk tussen Gorinchem en Waardenburg voldoet niet aan de wettelijke veiligheidsnormen en moet worden versterkt. Voor de uit te voeren ingrepen stelt waterschap Rivierenland een Projectplan Waterwet op. Wij keuren dit plan vervolgens goed. Omdat de dijkversterking nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, wordt de procedure van de milieueffectrapportage doorlopen en is een project-milieueffectrapport (MER) opgesteld. Naast het projectplan zijn ook andere besluiten nodig.

Het MER is ook opgesteld voor onderhavig besluit over deze ontgronding en voor de wijziging van de bestemmingsplannen. De milieueffecten van de ontgronding en herinrichting van de Herwijnnense Bovenwaard is volwaardig in het MER opgenomen.

De ontgronding in de Herwijnnense Bovenwaard heeft een oppervlakte van circa 3,5 ha en is als zodanig niet MER-plichtig, maar valt daarmee onder de (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht. Voor het allesomvattende initiatief dijkversterkingen is echter een MER opgesteld. Hiermee komt de verplichting voor het nemen een mer-beoordelingsbesluit, te vervallen. Het MER wordt in de gecoördineerde procedure tegelijk met de overige beschikkingen ter visie gelegd.

Wij hebben de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') gevraagd te adviseren over het MER voor dit project. Ten tijde van de adviesaanvraag was het MER nog niet volledig afgerond. De Commissie heeft het MER beoordeeld zoals dit beschikbaar was op 25 februari 2020 en heeft op 30 april 2020 een voorlopig toetsingsadvies uitgebracht. Het milieueffectrapport voor de Dijkversterking Gorinchem-Waardenburg is dus ten tijde van dit ontwerpbesluit nog niet geheel compleet. Het gaat daarbij om effecten op de smient en de meervleermuis. Ook vraagt volgens de Commissie de omgang met archeologische resten nog aandacht. Onder "5. Belangenafweging" gaan wij hierop in en zullen de belangen nader worden beschouwd. De Commissie adviseert de ontbrekende informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over het project. Wij nemen dit advies over en laat de Commissie het aangevulde milieueffectrapport opnieuw beoordelen alvorens wij een definitief besluit zullen nemen.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

13 van 26

Het project heeft volgens het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie een positief effect op recreatie en verkeersveiligheid en plaatselijk negatieve effecten op landbouw en archeologie. Tijdens de uitvoering treden tijdelijk negatieve effecten op met betrekking tot woongenot, geluid, trillingen, bereikbaarheid en natuur.

Coördinatie

Op verzoek van initiatiefnemer Waterschap Rivierenland coördineert Provincie Gelderland, mede namens de provincie Zuid-Holland, de projectprocedure voor Dijkversterking Gorinchem - Waardenburg op basis van paragraaf 5.2 van de Waterwet. Aangezien het grootste deel van het dijktraject in Gelderland is gelegen, hebben de provincies Gelderland en Zuid-Holland bepaald dat Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland zorgdragen voor deze gecoördineerde projectprocedure.

Bij de projectprocedure is conform de Waterwet afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit houdt in dat alle besluiten eerst als ontwerpbesluit ter inzage worden gelegd en vervolgens als definitief besluit.

De besluiten die gecoördineerd worden zijn:

1. Projectplan Waterwet Dijkversterking Gorinchem – Waardenburg van Waterschap Rivierenland;
2. projectMER Dijkversterking Gorinchem – Waardenburg;
3. Bestemmingsplan van gemeente West-Betuwe;
4. Bestemmingsplan van gemeente Gorinchem;
5. Besluit op grond van de Ontgrondingenwet Cropsche waard van provincie Gelderland;
6. Besluit op grond van de Ontgrondingenwet Herwijnsche bovenwaard van provincie Gelderland;
7. Besluit op grond van de Ontgrondingenwet Woelse waard van provincie Zuid-Holland;
8. Besluit – vergunning op grond van de Wet natuurbescherming van provincie Gelderland;
9. Besluit – ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming van de provincie Gelderland;
10. Besluit – handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van gemeente West-Betuwe;
11. Besluit – activiteiten bouwen, monumenten en kappen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van gemeente West Betuwe;
12. Besluit – activiteiten bouwen, monumenten en kappen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van gemeente Gorinchem;
13. Besluit Archeologische monumentenvergunning van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Gedeputeerde Staten van Gelderland treden op als coördinerend orgaan; vanuit deze rol mengen zij zich niet in de inhoudelijke besluitvorming van elk bevoegd gezag. GS verzorgen de kennisgevingen van de met elkaar samenhangende (ontwerp)besluiten en organiseren de behandeling van de (eventueel) ingebrachte zienswijzen.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

14 van 26

Het onderhavige besluit maakt deel uit van de coördinatieprocedure. De bedoeling van deze coördinatieprocedure is om de samenhang en inzichtelijkheid van de betrokken besluiten bij onderhavig project te versterken en de besluitvorming zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De coördinatie heeft geen invloed op het toetsingskader voor ieder individueel besluit.

Gezamenlijke voorbereiding van besluiten

De (ontwerp)besluiten benodigd voor de realisatie van Dijkversterking Gorinchem - Waardenburg zijn door betrokken overheden gezamenlijk voorbereid en ook de communicatie daarover heeft gezamenlijk plaatsgevonden. Om de op handen zijnde besluiten zo goed mogelijk bij betrokkenen onder de aandacht te brengen en hen daarover te raadplegen hebben er verschillende momenten van informatieverstrekking en raadpleging plaatsgevonden

Ontwerpbesluiten

De ontwerpbesluiten met bijbehorende documenten hebben gedurende zes weken ter inzage gelegen in de periode vanaf 28 mei tot en met 8 juli 2020. Er zijn in deze periode zienswijzen ingediend. Voor de beantwoording van de zienswijzen en de motivering van eventuele aanpassingen van de besluiten wordt verwezen naar de Nota van Antwoord zienswijzen dijkversterking Gorinchem – Waardenburg. Dit document wordt gelijktijdig met de definitieve besluiten ter inzage gelegd.

Beroep instellen

De definitieve besluiten liggen gezamenlijk voor zes weken ter inzage zoals aangegeven in de kennisgeving. Belanghebbenden kunnen in die periode bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep instellen zoals aangegeven in de kennisgeving. Deze Afdeling beslist in eerste en enige instantie over de ingestelde beroepen. Belanghebbenden kunnen beroep instellen als zij een zienswijze hebben ingediend op een van de ontwerpbesluiten. Hebt u geen zienswijze ingediend en bent u wel een belanghebbende, dan kunt u alleen beroep instellen als het u redelijkerwijs niet verweten kan worden dat u geen zienswijze heeft ingediend. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als er bij de definitieve vaststelling van de besluiten wijzigingen zijn doorgevoerd ten opzichte van de ontwerpbesluiten.

Voorlopige voorziening

De besluiten treden in werking op de dag na het einde van de beroepstermijn. Het indienen van een beroepsschrift verandert dit niet. Om de werking van de besluiten op te schorten kunnen degenen die beroep hebben ingesteld een voorlopige voorziening aanvragen. Een verzoek hiertoe kan worden ingediend bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Bij het verzoek moet een afschrift van het beroepsschrift worden overlegd. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist. Voor het indienen van een beroepsschrift en/of een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

15 van 26

Crisis- en herstelwet

Op de gecoördineerde projectprocedure is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit heeft onder meer tot gevolg dat alle beroepsgronden in het beroepsschrift moeten worden opgenomen, een beroep niet ontvankelijk wordt verklaard indien binnen de beroepstermijn geen beroepsgronden zijn ingediend en dat de beroepsgronden na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld. Dit betekent onder andere dat het indienen van een zogenaamd 'pro forma' beroepsschrift niet mogelijk is.

4 Adviezen

4.1 Adviezen

Op basis van uw aanvraag hebben we de volgende adviezen ontvangen.

De gemeente West Betuwe heeft ons op 14 april 2020 via de Omgevingsdienst Regio Noord positief geadviseerd. Zij geeft aan dat de ontgroning past in het nieuwe bestemmingsplan die onderdeel is van deze gecoördineerde procedure. Onder paragraaf 5.1 (planologie) van de belangenafweging wordt hier nader op ingegaan.

Rijkswaterstaat (RWS) heeft per mail van 8 april 2020 aangegeven vooralsnog geen positief te kunnen geven en gevraagd om aanvullende informatie. Bij brief van 7 mei 2020 heeft RWS op basis van de bedoelde aanvullende informatie van de aanvrager een positief advies uitgebracht. Hiermee wordt voldaan aan artikel 8, lid 3 van de Ontgrondingenwet. Onder paragraaf 5.3 van de belangenafweging wordt hier nader op ingegaan.

5 Belangenafweging

De Ontgrondingenwet bepaalt dat besluiten op een aanvraag om een ontgrondingsvergunning worden genomen op basis van alle bij de ontgroning betrokken belangen.

Het gaat voor deze ontgroning om de volgende belangen:

- 5.1 planologie
- 5.2 natuur en landschap
- 5.3 waterhuishouding/(geo)hydrologie/rivierkunde
- 5.4 archeologie en cultuurhistorie
- 5.5 ontgronder en eigendomssituatie/eigenaren percelen
- 5.6 beheer en onderhoud
- 5.7 overige
- 5.8 zienswijzen en wijziging ten opzichte van het ontwerpbesluit als gevolg van de ingebrachte zienswijzen

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

16 van 26

5.1 Planologie

Artikel 10, zesde lid, van de Ontgrondingenwet bepaalt dat een ontgrondingsvergunning niet wordt verleend als de beoogde ontgroning in strijd is met een ruimtelijk besluit, tenzij die strijd naar verwachting zal worden opgeheven.

Door de voormalige gemeente Neerijnen is op 22 maart 2016 de structuurvisie WaalWeelde West vastgesteld. Hierbij zijn een aantal projecten opgenomen die grenzen aan de dijkversterking GoWa. Het betreffen locaties voor recreatieve ontwikkelingen, nevengeulen en plassen in onder meer de Herwijnsche uiterwaard en de Cropsche Waard. De belangrijkste opgave van Waalweelde West is het creëren van een veilige leefomgeving op het gebied van hoogwaterveiligheid.

De gemeente Neerijnen (nu deel uitmakend van de gemeente West Betuwe) heeft op 18 februari 2016 het bestemmingsplan “Buitengebied” vastgesteld. Als bestemming voor de locatie waar de geul wordt gerealiseerd geldt op dit moment de bestemming ‘Agrarisch met waarden - Natuur en landschapswaarden’. Met als dubbelbestemming ‘Archeologie en uiterwaardengebied’. Ten behoeve van de dijkversterking en de andere ingrepen wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Ter plaatse van de geul en het gebied ten noorden daarvan wordt de bestemming gewijzigd in ‘Natuur’. De ontgroning past daarmee in binnen deze bestemming. De Omgevingsdienst Rivierenland heeft dit ons desgevraagd ook namens de gemeente West Betuwe per brief van 14 april 2020 bevestigd. Gelijkzeitig wordt door de gemeente met deze vergunningaanvraag een procedure doorlopen om het bestemmingsplan te wijzigen om de inrichting planologisch mogelijk te maken. De bestemmingsplanprocedure is tegelijk met onderhavig besluit door middel van een gecoördineerde procedure in voorbereiding. De aangevraagde ontgroning is in overeenstemming met dit ruimtelijk besluit. Hiermee wordt voldaan aan artikel 10, tweede en zesde lid, van de Ontgrondingenwet.

Gelet op het bovenstaande zijn er geen planologische belemmeringen voor het verlenen van deze vergunning.

5.2 Natuur en Landschap

Effect op gebieden:

De ontgraving valt geheel binnen de Groene Ontwikkelingszone. De aanleg van een geul met natuurvriendelijke oever valt onder Ontwikkelingsdoel ‘ontwikkeling water- en oeverhabitats’. Daarnaast bieden de omliggende percelen ruimte voor ‘ontwikkeling van moerassen, ruigteranden laag gelegen bloemrijke graslanden’.

De dijkversterking GoWa waar de ontgroning in de Herwijnsche Bovenwaard onderdeel van uitmaakt heeft effecten op nabijgelegen Natura 2000 gebieden. Deze zijn beschermd via de Wet natuurbescherming (Wnb). Met betrekking tot de voorgenomen werkzaamheden, waar de ontgrondingen in de Herwijnsche Bovenwaard onderdeel van uitmaken is voor de Wnb-gebieden op 18 maart 2020 een Wnb vergunning aangevraagd die is geregistreerd onder zaaknummer 2020-

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

17 van 26

003716. Uit de natuurtoets is gebleken dat er geen andere effecten zijn op Natura 2000 gebieden dan effecten door stikstofdepositie. In de Passende Beoordeling zijn de stikstofeffecten als gevolg van de uitvoering van de dijkversterking, inclusief de uiterwaardmaatregelen beschreven. De effecten zijn van tijdelijke aard. De duur van de werkzaamheden volgens deze aanvraag is 5 jaar. Uit de ecologische onderbouwing blijkt dat voor een tweetal habitattypen significant negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden. Daarom is de ADC-toets doorlopen en een compensatieplan opgesteld. Door verlening van de vergunning Wet natuurbescherming voor gebieden zijn deze belangen in voldoende mate gewaarborgd.

Effect op beschermde soorten:

Voor het project Dijkversterking Gorinchem-Waardenburg is door de initiatiefnemer een aanvraag in het kader van de Wnb hoofdstuk 3 (soortenbescherming) ingediend. Gezien de lange looptijd en omvangrijke schaal van het project heeft initiatiefnemer een soortenmanagementplan (SMP) opgesteld dat de basis vormt voor de (gebiedsgerichte) ontheffing voor een periode van 10 jaar (2020-2030). De ontheffing wordt aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb.

Uitgangspunt van het SMP is dat uiteindelijk de staat van instandhouding (svi) van de beschermde soorten waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd verbetert. Om dit te bereiken is voorzien in een groot aantal maatregelen die gaandeweg het uitvoeringstraject getroffen worden.

Teneinde zeker te stellen dat dit ook daadwerkelijk het geval is vindt periodieke monitoring plaats van de aangevraagde soorten. Ook soorten die in de loop van de uitvoering in het plangebied arriveren worden hierin meegenomen. De resultaten van de uitvoering en de monitoring worden periodiek gerapporteerd aan het bevoegd gezag. Controle op de wijze van uitvoering vindt plaats door periodieke audit-gesprekken eventueel ondersteund door controles vanuit de afdeling handhaving van het bevoegd gezag.

Een deel van de werkzaamheden vindt plaats in de provincie Zuid-Holland. Door de omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid is instemming verleend met de voorgestane werkwijze en de afgegeven ontheffing.

Door verlening van de vergunning Wet natuurbescherming voor gebieden zijn deze belangen in voldoende mate gewaarborgd.

De Commissie geeft in haar advies aan dat de gevolgen voor beschermde soorten correct en helder zijn beschreven. In het MER mist de Commissie de onderbouwing waarom effecten op niet-broedvogels zoals met name de smient, zijn uit te sluiten als de verstoring meerdere winterseizoenen kan aanhouden. Voor de Commissie is eveneens onduidelijk op grond waarvan effecten voor de meervleermuis uitgesloten kunnen worden nu deze soort in het studiegebied voorkomt en deze zeer gevoelig is voor lichtverstoring.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

18 van 26

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Volgens de commissie is in het MER (Compensatieplan) gedetailleerd ingegaan op de gevolgen voor het NNN (GNN) en de wijze waarop nadelige gevolgen via compensatie voorkomen worden. De Commissie acht dit voldoende beschreven.

Conclusie

De vergunning voor gebieden en de ontheffing voor soorten zijn beide onderdeel van de gecoördineerde procedure. Wij gaan er vanuit dat voornoemde aspecten worden opgenomen in de vergunning en ontheffing in het kader van de Wnb. Voor deze besluitvorming zijn wij tevens bevoegd gezag en zijn wij voornemens voornoemde vergunning en ontheffing te verlenen. Naar ons oordeel zijn de belangen in het kader van de natuurbescherming in voldoende mate gewogen en gewaarborgd om onderhavige vergunning te kunnen verlenen. Voor de uitvoering van het project zijn er als zodanig geen belemmeringen vanuit het aspect natuur te verwachten. Wij nemen hieromtrent dan ook geen voorschriften over op in deze vergunning.

Met betrekking tot de landschappelijke waarden is de openheid in het westelijk deel een kwaliteit, de rivier is hier goed zichtbaar en beleefbaar. Als gevolg van de aanleg van de KRW-geul blijft deze openheid behouden. De kleine omsloten kleiputten worden deel van de nieuwe geul. Het verbinden van de plassen, heeft landschappelijk weinig impact. De ontgraving van de geul heeft naar ons oordeel dan ook geen effecten op de landschappelijke waarden.

5.3 Waterhuishouding/(geo)hydrologie/rivierkunde

Waterhuishouding/(geo)hydrologie

In het kader van het opstellen van de MER is onderzoek uitgevoerd naar de grondwatereffecten van de dijkversterking zelf en naar de grondwatereffecten van de ontgrondingen in de uiterwaarden, welke onderdeel zijn van de aanvraag. De resultaten zijn weergegeven in het Achtergrondrapport (grond)water. De belangrijkste conclusies zijn:

Effect op grondwaterstanden binnendijks

Er zijn geen significante grondwaterstandseffecten binnendijks te verwachten. Wel veroorzaakt de vergraving een verhoging van de van de stijghoogte in het watervoerend pakket tussen 5 tot 10 centimeter binnendijks. Echter is er voldoende weerstand in de deklaag aanwezig waardoor het effect in het watervoerend pakket niet doorwerkt naar de grondwaterstand. Het effect op de binnendijkse grondwaterstand is daarom minimaal.

Effect op watersysteem binnendijks

De kwel en afvoer nemen beperkt toe. De grootste toename van kwel en afvoer vindt plaats in het wiel nabij Boveneind. Dat komt dat deze in verbinding staat met het eerste watervoerend pakket, waardoor een kleine toename (<5 centimeter) al kan leiden tot een toename van de afvoer.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

19 van 26

Effect op grondwater buitendijks

Tijdens hoogwater is er geen buitendijks effect op de grondwaterstand, omdat het gebied zowel in de huidige als in de toekomstige situatie bij hoogwater overstroomt. Wat dat betreft is er geen verschil. Bij laagwater zal de grondwaterstand buitendijks afnemen. Het rivierpeil van de Waal is bij lage rivierpeilen lager dan het streefpeil in de binnendijkse peilvakken. Hierdoor draineert de rivier het binnendijkse systeem. Door de nieuwe strang komt dit lagere rivierpeil ook op plekken waar eerder de grondwaterstand in de bodem zat en kon stijgen (door opbolling). Verlagen van 20 centimeter komen in de geul voor.

Effect op watersysteem buitendijks

De uiterwaardvergraving raakt buitendijks geen watergangen die onderdeel uitmaken van een gereguleerd watersysteem.

De geohydrologische berekeningen laten zien dat de ingrepen in de uiterwaarden binnendijks zeer beperkte effecten veroorzaken in de grondwaterstand. Tijdens hoogwater vindt een geringe toename van de afvoer plaats, die gecompenseerd moeten worden met extra berging. Hiermee voldoen de ingrepen aan de gestelde eisen van Waterschap Rivierenland. De effecten op de grondwaterstand hebben heel beperkte afgeleide effecten, die per dijkvak zijn beschreven.

De geohydrologische effecten door dijkversterking zijn niet significant. De geohydrologische effecten door de uiterwaarden vergravingen zijn klein maar niet verwaarloosbaar. Dit wordt gecompenseerd door een aanvullende bergingsopgave. De dijkversterking levert hydrologische effecten, doordat waterlopen gedempt moeten worden voor het dijkontwerp. Het watersysteem kan zo worden aangepast dat het systeem goed blijft functioneren.

In het Achtergrondrapport (grond)water wordt verder aangegeven dat het van belang is om het grondwater tot na de realisatiefase te monitoren, de lokale effecten tijdens de uitvoering dienen geminimaliseerd te worden en indien er grote wijzigingen in het ontwerp optreden moet worden beoordeeld of er geen nieuwe effecten optreden.

Wij zijn van oordeel dat de waterhuishoudkundige en (geo)hydrologische belangen hiermee voldoende zijn gewaarborgd. Uit oogpunt van deze belangen zien wij geen overwegende bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde vergunning. Wij nemen hieromtrent dan ook geen nadere voorschriften op in deze vergunning.

Rivierkunde

Vanwege de dijkversterking is er rivierkundige- en natuurcompensatie noodzakelijk. Deze vindt plaats door in de uiterwaarden strangen aan te leggen, laagtes te creëren en zomerkades door te steken. Compensatie voor het gehele dijkversterkingsproject is uitgewerkt voor vier uiterwaarden: Woelse Waard, Heuffterrein, Herwijjnense Bovenwaard en Crobsche Waard. In de Herwijjnense Bovenwaard worden een geul en laagtes aangelegd.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

20 van 26

In de Herwijnnense Bovenwaard wordt de bestaande kleiput op twee manieren verbonden met de Waal. Aan de oostzijde worden drie verbindingen aangelegd tussen de Waal en de bestaande plassen. Aan de westzijde wordt de bestaande laagte opgehoogd tot een strang. Hiervoor zullen de laagste delen met elkaar verbonden worden. Ook zal de bestaande duiker verbeterd worden, om zo de doorstroming te verbeteren.

In het kader van het opstellen van de MER is onderzoek uitgevoerd naar de effecten op de rivier van de dijkversterkingswerkzaamheden en de ontgroningen in de uiterwaard, welke onderdeel zijn van de aanvraag. De resultaten zijn weergegeven in het Achtergrondrapport rivierkunde. De belangrijkste conclusies zijn:

Effect op dwarsstromen

De strang in de voorkeursvariant gaat vrijwel het hele jaar meestromen, alleen tijdens situaties met lage afvoer die gemiddeld maar 1 dag per jaar voorkomen zullen de drempels in de strang de stroming belemmeren. Door de beperkte dimensies van de strang is de totale afvoer door de strang bij de verschillende rivierafvoeren ook beperkt, de voorkeursvariant leidt dan ook niet tot een voor de scheepvaart hinderlijke dwarsstroming. De stroming door de geul is minder dan 50m³/s, hierdoor mag de dwarsstroming maximaal 0,3m/s zijn en daar blijft deze over de gehele ingreep onder. Het verschil ten opzichte van de huidige situatie is met lokaal 1-2 cm/s toename zeer minimaal.

Effect op morfologie

Door de ingreep neemt de stroomsnelheid ter hoogte van de nevengeul wat af en zorgt dit plaatselijk voor wat lichte aanzanding. Deze is net benedenstrooms van de instroomopening met 5-10 centimeter het grootst. In de buitenbocht is sprake van een ruim voldoende waterdiepte. In de binnenbocht is de waterdiepte net onder de norm. Omdat er sprake is van sedimentatie op dit deel van het traject resulteert dit dus in een extra baggerbezwaar. De verwachting is dat de maatregel bij Herwijnen leidt tot een extra jaarlijks baggerbezwaar van circa 210 m³.

Conclusie ten aanzien van effecten op de rivier

De voorkeursvariant levert geen wezenlijke bijdrage aan de riviercompensatie, de strang is zodanig ontworpen dat gedurende het grootste deel van het jaar voldoende stroming in de strang aanwezig is voor de beoogde KRW-doelen. Door de beperkte dimensies van de strang zal er maar een gering debiet door de strang stromen bij verschillende afvoercondities. Geconcludeerd wordt dat de voorkeursvariant maar een gering effect heeft op de verschillende effecten uit het rivierkundig beoordelingskader.

Advies/instemming Rijkswaterstaat (RWS)

Zoals in de reactie onder "4. Adviezen" is aangegeven heeft RWS, op basis van de rivierkundige rapportage en de achterliggende berekeningen voor de ontgraving en herinrichting, op 8 april 2020

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

21 van 26

geen positief kunnen uitbrengen maar om aanvullende informatie gevraagd. Uit de reactie van Rijkswaterstaat blijkt dat het vlot en veilig scheepvaartverkeer op de Waal en het ten minste behouden van het huidige niveau aan (ecologische) waterkwaliteit onvoldoende is geborgd in de plannen dan wel dat de maatregelen die worden getroffen om deze belangen te beschermen onvoldoende zijn beschreven in de bij de aanvraag behorende stukken.

Om tot een positief advies te kunnen komen was aanvulling dan wel nadere motivering van de plannen noodzakelijk.

Op grond daarvan heeft aanvraagster aanvullende informatie aan ons en aan RWS aangeleverd, waaronder rapportages met daarin een beschrijving van de te verwachten rivierkundige effecten en de invloed van de plannen op de bodem- en waterkwaliteit. Daarnaast zijn een aangepast Achtergrondrapport Rivierkunde en een aangepaste Toets Beheerplan Rijkswateren (BPRW-toets) aangeleverd. Op basis daarvan heeft RWS per brief van 7 mei 2020 een positief advies aan ons uitgebracht, wat luidt als volgt:

De ontgrondingsaanvraag is getoetst aan de doelstellingen van de Waterwet. Op basis van de aanvullende gegevens blijkt dat, ook na optimalisatie en mitigatie, lokaal een beperkte toename van sedimentatie (aanzanding) en dwarsstroming resteert. De dijkversterking draagt echter significant bij aan de (hoog) waterveiligheid en de ontgrondingen hebben een gunstige uitwerking op de (ecologische) waterkwaliteit van de Waal. Vanuit de rol van Waterbeheerder heeft RWS dan ook geen bezwaar tegen het verlenen van de gevraagde ontgrondingsvergunningen.

Verder geeft de Commissie in haar voorlopig advies aan dat de rivierkundige aspecten uitgebreid zijn toegelicht en de uiteindelijke hoofdconclusie, namelijk dat er geen sprake is van opstuwing doordat binnen het project de waterstandverhoging wordt gecompenseerd door het graven van geulen, wordt gedragen door de uitgevoerde berekeningen.

Wij zijn met de Commissie van mening dat de rivierkundige belangen hiermee voldoende zijn gewaarborgd. Uit oogpunt van deze belangen zien wij geen overwegende bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde vergunning. Wij nemen hieromtrent dan ook geen nadere voorschriften op in deze vergunning.

5.4 Archeologie en cultuurhistorie

Bij de aanvraag is het Achtergrondrapport Archeologie gevoegd van C.A. Visser, *Effectbeoordeling archeologie Definitief Ontwerp dijkversterking Gorinchem-Waardenburg*, Achtergronddocument, Rapportnummer V1873, versie 2.0 definitief, maart 2020. Dit document vormt het achtergronddocument bij de milieueffectbeoordeling archeologie van het ontwerp in het kader van het Projectplan Waterwet voor de dijkversterking Gorinchem - Waardenburg.

Het Achtergrondrapport Archeologie is opgesteld op basis van de resultaten van bureauonderzoek en booronderzoek¹ langs de dijk en in de uiterwaarden. Met de inhoudelijke resultaten van deze onderzoeken in relatie tot de effectbeoordeling per dijkvak/uiterwaard is ingestemd door het bevoegd gezag.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

22 van 26

Uit het Achtergrondrapport Archeologie blijkt dat de resultaten van het uitgevoerde booronderzoek in de Herwijnnense Bovenwaard geen aanleiding geven tot verder vervolgonderzoek.

Voor de Herwijnnense Bovenwaard geldt echter dat, in verband met het ontbreken van betredingstoestemming, een klein deel van de te graven strang niet is onderzocht. Dit is het gedeelte dat gelegen is in het oudere deel van de waard en in de directe nabijheid van het kasteelterrein Frissestijn, dat een archeologisch rijksmonument is. Hier dient de ontgraving van dit deel van de strang plaats te vinden onder archeologische begeleiding (KNA-protocol 4004: Opgraven, variant archeologische begeleiding).

Daarnaast kan op basis van het uitgevoerde booronderzoek geen uitspraak worden gedaan over de aan- of afwezigheid van eventuele scheepsresten. Het kan dus voorkomen dat sporen/vondsten van eventuele scheepsresten tijdens de werkzaamheden tevoorschijn komen. Daarom moeten er in de uitvoeringsfase maatregelen worden getroffen voor het geval er bij graafwerkzaamheden archeologische sporen/vondsten aan het licht komen. Deze maatregelen bestaan uit werkafspraken die worden vastgelegd in een Werkprotocol Archeologische Vondsten.

De Commissie geeft in haar advies van 30 april 2020 aan dat het MER niet in beeld heeft gebracht hoe geprobeerd wordt om archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk op de oorspronkelijk plaats te bewaren, in plaats van op te graven. Dit advies heeft met name betrekking op de werkzaamheden met betrekking tot de dijkversterking in dat betreffende dijkvak en is niet direct het gevolg van de ontgraving. Er is op dit moment nog geen sprake van een gewaardeerde, behoudenswaardige archeologische vindplaats. En daarom is behoud in situ op dit moment nog niet aan de orde.

Echter, rekening houdend met het advies van de Commissie en teneinde de archeologische en cultuurhistorische belangen op grond van de uitgevoerde onderzoeken gedurende de ontgrondingsactiviteiten in het projectgebied op een deugdelijke wijze te beschermen, worden voorschriften in deze vergunning opgenomen. Naar ons oordeel zijn daarmee de archeologische en cultuurhistorische belangen voldoende veiliggesteld.

Algemeen/ toevalsvondsten

Het is nooit volledig uit te sluiten dat, nadat het archeologische onderzoeksproces is afgerond, tijdens eventueel grondverzet een archeologische toevalsvondst wordt gedaan. Bij het aantreffen van archeologische resten en toevalsvondsten of waarneming tijdens de realisatie van het project, moet de uitvoerende aannemer de werkzaamheden onderbreken en de toevalsvondst of waarneming direct melden bij onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zijnde de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) - meldplicht van archeologische toevalsvondsten conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet). Daarnaast stellen wij het op prijs als gelijktijdig de toevalsvondst(en) of waarnemingen bij ons gemeld worden.

5.5 Ontgronder en eigendomssituatie/eigenaren percelen

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

23 van 26

De ontgrondingswerkzaamheden vinden plaats in het kader van de noodzakelijke dijkversterking Gorinchem Waardenburg (GoWa). Voor de dijkversterking is het Waterschap Rivierenland de verantwoordelijke dijkbeheerder en initiatiefnemer. Voor dit project is de GraafReinaldalliantie opgericht die voor de verkenning, planuitwerking en de realisatie van de dijkversterking.

Waterschap Rivierenland zal waar nodig gronden moeten verwerven of op gronden zakelijk recht moeten vestigen ten behoeve van de dijkversterking en de compensatiemaatregelen, in dit geval de ontgrondings- en herinrichtingswerkzaamheden. Dit is uitgewerkt in het Grondverwervingsplan bij het Projectplan Waterwet. De voorgenomen werkzaamheden zijn van groot maatschappelijk belang. De doelstelling van het project is het realiseren van een veilige en leefbare dijk die voldoet aan de wettelijke hoogwaterveiligheidsnormen en past binnen de randvoorwaarden van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

De kadastrale eigendomsgegevens voor de ontgroning en inrichting van de Herwijnnense Bovenwaard zijn bij de aanvraag aangeleverd. Op het moment van de aanvraag is de verwerving van grond (waar nodig) nog niet geregeld. Dit vindt plaats op grond van het Grondverwervingsplan behorende bij het Projectplan Waterwet.

De te ontgraven geul in, en de inrichting van, de Herwijnnense Bovenwaard ligt op gronden van derden. Op het moment van indienen is met de verschillende eigenaren nog geen overeenstemming over het plan. Deze instemming zal later zal worden aangeleverd.

De wettelijke hoogwaterveiligheidsnormen zijn van een dermate groot belang dat inbreuk op andere belangen gerechtvaardigd kan zijn. Dat neemt niet weg dat met de belangen van grondeigenaren zorgvuldig moet worden omgegaan.

De minnelijke grondverwerving zal medio 2020 worden opgestart. Waterschap Rivierenland (WSRL) probeert in goed overleg met de eigenaren en rechthebbenden tot een verwerving van de onroerende zaak te komen. Na onderhandelingen bereiken de eigenaren/rechthebbenden en WSRL een akkoord over de prijs en de voorwaarden van de verwerving van de grond en/of gebouwen. De ervaring uit andere dijkversterkingsprojecten leert dat in de meeste gevallen na onderhandeling, dus op minnelijke wijze, een overeenkomst tot stand komt. Als gronden die nodig zijn voor de realisatie van een dijkversterking niet "in der minne" (niet op vrijwillige basis) kunnen worden aangekocht, dan kunnen deze uiteindelijk worden onteigend.

Zonder toestemming van de grondeigenaar kunnen geen ontgrondings- en inrichtingswerkzaamheden op deze percelen worden uitgevoerd. De uitvoerbaarheid van de vergunning staat in het onderhavige geval echter niet ter discussie nu het hier gaat om een project dat noodzakelijk is voor de veiligheid tegen overstromingen. Naar ons oordeel weegt het algemeen belang in dit geval zwaarder dan het individueel belang.

Om de belangen van de grondeigenaren voldoende te waarborgen hebben wij een voorschrift in deze vergunning opgenomen dat niet eerder met de ontgrondings- en inrichtingswerkzaamheden

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

24 van 26

op de betreffende percelen mag worden aangevangen dan nadat vergunninghouder overeenstemming heeft bereikt met de eigenaar van het betreffende perceel. Het door de aanvrager niet in eigendom hebben van alle percelen voor de uitvoering is geen reden de aangevraagde vergunning te weigeren.

5.6 Beheer en onderhoud

Het toekomstige beheer en onderhoud is beschreven in het Beheer- en Onderhoudsplan Herwijnnense Waard en is onderdeel van de aanvraag. Het doel van het Beheer-en Onderhoudsplan is het toekomstig beheer van de Herwijnnense waard op hoofdlijnen weer te geven. In het beheerplan wordt ingegaan op het beheer tijdens de uitvoering, tussenbeheer en eindbeheer van onder andere de rivier, de KRW-doelen, recreatieve voorzieningen, de natuurcompensatie en natuurbeheer voor de langere termijn. Het beheer van de geul komt in handen van Rijkswaterstaat. Het beheer en onderhoud van de geul en de inrichting na de ontgroning is uitgebreid beschreven en is hiermee voldoende gewaarborgd.

5.7 Overige

Milieu (bodem)

Ten behoeve van de aanvraag is een waterbodemonderzoek uitgevoerd waarmee de milieuhygiënische kwaliteit van de (water)bodem in het plangebied in kaart is gebracht. Omdat de locatie buitendijks is gesitueerd is de Waterwet en niet de Wet bodembescherming (Wbb) van toepassing.

De grond van de top laag en deels van de onderliggende bodemlaag bevat sterk verhoogde metaalgehalten en is niet geschikt voor toepassing elders. Deze vrijkomende grond moet worden afgevoerd naar een vergunde inrichting. In een aantal gevallen is toepassing in een waterbodem wel mogelijk maar op een landbodem niet. Op het oostelijk deel van de ontgroning is vrijkomende grond toepasbaar. Plaatselijk kunnen puntbronnen met lokale verontreinigingen aanwezig zijn.

Voor buitendijkse toepassingen van grond is Rijkswaterstaat bevoegd gezag op basis van het besluit bodemkwaliteit (BBK). Voor binnendijkse toepassing op landbodem is de gemeente bevoegd gezag.

Werkzaamheden in het beheergebied van RWS moeten eveneens worden vastgelegd in een werkplan en gemeld in het kader van het Besluit lozen buiten inrichtingen (Blbi).

Doordat er verontreinigde grond wordt ontgraving bij de ontgroning verbetert in feite de bodemkwaliteit binnen dit gebied. Voor het aspect bodem zijn er dan ook geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, sterker nog deze zijn eerder positief. Hiermee achten wij het milieubelang bij deze ontgroning voldoende gewaarborgd en vormen deze geen belemmering voor het uitvoeren van de ontgrondingsvergunning.

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

25 van 26

Geldigheidsduur van de vergunning

In het aanvraagformulier van de vergunning wordt aangegeven dat de ontgrondings-, herinrichtings- en aanpassingswerkzaamheden duren van april 2021 tot en met 2030. Volgens informatie uit het Projectplan Waterwet duren de dijkversterkingswerkzaamheden 5 jaar na start van het werk (geschatte start is april 2021). De vergunning voor gebieden in het kader van de Wnb wordt aangevraagd voor 5 jaar na start van het werk. Zonder een geldende Wnb-vergunning kunnen geen ontgrondings- en herinrichtingswerkzaamheden worden uitgevoerd. Gelet hierop en in afwijking van het aanvraagformulier, en gelet op het feit dat de ontgrondingen direct zijn gekoppeld aan de uitvoering en compensatie van de dijkversterkingen, stellen wij de geldigheid van deze vergunning gelijk aan de uitvoering van dit werk en aan de termijn die is opgenomen in de Wnb-vergunning, zijnde 5 jaar na aanvang van de werkzaamheden.

5.8 Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerp-projectplan Waterwet, de ontwerp-bestemmingsplannen van de gemeenten West Betuwe en Gorinchem en de ontwerp - 'hoofdbesluiten', zijn zienswijzen ingediend. Een samenvatting en de beantwoording op de ingebrachte zienswijzen zijn opgenomen in de "Nota van Antwoord zienswijzen dijkversterking Gorinchem – Waardenburg van 9 oktober 2020". Deze Nota van Antwoord (NvA) is als bijlage bij dit besluit opgenomen en maakt onderdeel uit van dit besluit voor zover de beantwoording op de zienswijzen betrekking heeft op het ontwerpbesluit in het kader van de Ontgrondingenwet.

Met betrekking tot de Herwijjnense Bovenwaard is door de aanvrager een zienswijze ingediend met betrekking tot de voorgeschreven werkmethoden die niet passen bij de geplande fasering van de uitvoering. Deze zienswijze is overgenomen omdat deze aanpassing de uitvoering van de ontgroning vergemakkelijkt zonder nadelige effecten. In afwijking van de NvA zijn de betreffende voorschriften 1.4.4 en 1.4.6 in plaats van 1.4.4 en 1.4.5 daarop aangepast.

Naast de ingediende zienswijzen zijn er enkele ambtshalve wijzigingen van bijlagen doorgevoerd, te weten in het Achtergrondrapport (grond-)water (par. 3.2.1), in het Beheer en onderhoudsplan Crobosche Waard (par. 3.2.8), in de MER Dijkversterking GoWa (par. 3.3) en in het Grondverwervingsplan in verband met aanpassing van het ontwerp van de uitvoering.

De hierboven genoemde ingebrachte zienswijzen geven voor ons aanleiding het definitief besluit marginaal te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbesluit.

Eén van de grondeigenaren heeft zienswijzen ingediend. Indiener is het niet eens met de ontgroning op zijn perceel en geeft geen toestemming voor gebruik van de gronden. In de beantwoording is aangegeven dat de ontgroning van (een zeer beperkt deel) van zijn percelen noodzakelijk is om de strang die in de Herwijjnense Bovenwaard wordt gerealiseerd te verbinden met de grote plas, en om de beide kleine plassen met elkaar te verbinden. Door deze verbindingen kan een lange, tweezijdig aangetakte geul worden gerealiseerd. Ook is hieromtrent voorschrift 1.3.5

Datum

2 februari 2021

Zaaknummer

2020-003415

Blad

26 van 26

opgenomen om rekening te houden met de belangen van de eigenaren. De zienswijze is dan ook niet overgenomen en geeft geen aanleiding tot wijziging van het besluit. Het inrichtingsplan is niet aangepast.

Ten opzichte van het ontwerp besluit zijn redactionele aanpassingen en correcties doorgevoerd.

Andere belangen die geschaad zouden kunnen worden door de beoogde ontgroning, zijn voor zover ons bekend niet in het geding. Ook de beperkt doorgevoerde wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen hebben geen invloed op de eerder bij het ontwerpbesluit voor deze ontgroning afgewogen betrokken belangen.

Conclusie

Op grond van bovenstaande overwegingen komen wij tot de conclusie dat de aangevraagde ontgroning gewenst is uit het oogpunt van hoogwaterveiligheid, rivierkundige aspecten, ruimtelijke ordening, natuurcompensatie en extensieve recreatie. Uit oogpunt van overige betrokken belangen ontmoet de ontgroning geen overwegende bezwaren, dan wel zijn hiervoor voorschriften aan deze vergunning verbonden die aan deze belangen tegemoetkomen. Dit betekent dat de vergunning kan worden verleend.

6 Juridische grondslagen

Voor deze brief gelden:

Ontgroningenwet, artikel 3 lid 1, artikel 8, lid 2 en 3, artikel 10, lid 1 en lid 4

Algemene wet bestuursrecht, afdeling 3.4

Wet milieubeheer, afdeling 13.2

Wet milieubeheer, hoofdstuk 7

Besluit milieueffectrapportage